

Tsjechovs 'Oom Wanja' is zo verrukkelijk actueel

Theater recensie

ACTEURS HEBBEN ER LOL IN OM EEN BELANGRIJK VERHAAL OP HEERLIJK ONORTHODOXE MANIER TE VERTELLEN. FOTO REYER BOXEM

HANNY ALKEMA

Verbaasd staart een half aangeklede acteur de zaal in. Dan dringt tot hem en de rest door: er is publiek! Aan de haast waarmee kostuums worden aangetrokken en stoflakens (nou ja: dekzeilen) van stapels stoelen afgetrokken, zie je, voel je de drang: wij kunnen spelen!

En gespeeld wordt er. Alsof lukraak gegrasduid wordt in alle mogelijke theaterstijlen om Anton Tsjechovs 'Oom Wanja' zo vrolijk mogelijk te vertellen. Terwijl al die gefnuikte verlangens van de personages helemaal zo vrolijk niet zijn. Net zomin als die blijheid van de acteurs zelf. Voor plukjes publiek optreden is wel iets anders dan voor een volle zaal.

Het is niet de enige keer, dat deze Oom Wanja door Noord Nederlands Toneel een link legt met de huidige crisis. Wonderlijk is hoe actueel de tekst klinkt. Een woord als epidemie mag dan vervangen zijn door virusuitbraak, maar echte ingrepen zijn er niet. Regisseuse Liliane Brakema heeft het vooral gezocht in de beeldende kant van theater om te laten voelen, dat dit over nu én ons gaat.

Brakema's accent op het theatrale aspect, ook van andere kunstdisciplines als schilderkunst en film, heeft geleid tot een prachtig expressieve speelstijl. Gezwollen op het pathetische af. Eentje die als vanzelf kleinzielige ergernissen en onbeantwoorde liefdes lekker komisch laat kleuren tegen een voelbaar grotere onderstroom van klimaatverandering en epidemische catastrofes.

Zo roept de parade-entree van de professor, Wanja's zwager die de vertrouwde orde op het platteland is komen verstoren, associaties op met de symboliek van een schilder als James Ensor. De smachtend uitreikende arm van Wanja naar onbereikbare schoonzus Jelena kan zo uit de stomme film geplukt zijn.

Door de eigen besognes als grotesken op te voeren wordt het besef er plaagziek in gemasseerd dat de mens die altijd laat prevaleren. En dat intussen niemand een hand uitsteekt om dreigender rampen te voorkomen.

Het warme pleidooi tegen boskap van Sonja, hopeloos-verliefd-op-arts-Astrov-die-naar-Jelena-hunkert-die-weer-aan-haar-gehuwde-status-hecht, wordt bot afgebroken. Maar als de regen met bakken neer klettert, blijft men bakkeleien. Een te klein emmertje en twee dweilen zijn uiteindelijk nutteloze voorwerpen.

Je ziet, dat de acteurs - zoals Ali-Ben Horsting (Wanja), Bram van der Heijden (Astrov), Anna Raadsveld (Sonja) en Greet Verstraete (Jelena) - er lol in hebben om een belangrijk verhaal op heerlijk onorthodoxe manier te vertellen. Oom Wanja, Brakema's grote zaal-debuut, is een verrukkelijk schouwspel. Ze bewijst zich, na onder meer 'De Wilde Eend',

wederom als een van de grootste regietalenten.

Oom Wanja Noord Nederlands Toneel

HHHH
